

**NACIONALINIO VISUOMENĖS SVEIKATOS CENTRO
PRIE SVEIKATOS APSAUGOS MINISTERIJOS
KAUNO DEPARTAMENTAS**

Biudžetinė įstaiga, Kalvarijų g. 153, LT-08221 Vilnius.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 291349070.
Departamento duomenys: K. Petrausko g. 24, LT-44156 Kaunas, tel. (8 37) 33 16 88, faks. (8 37) 33 16 80, el. p.
kaunas@nvsc.lt

PRANEŠIMAS INTERNETO SVETAINEI

KAIP APSAUGOTI SAVO ARTIMUOSIUS NUO TYMŲ?

2019-03-26 Nr. (2-13 1.27 E) BV- 4577

Tymų infekcijos šaltinis – sergantis žmogus. Pagrindinis perdavimo būdas – oro lašelinis. Iš infekuoto asmens tymų virusas išsiskiria per kvėpavimo takus, pradedant pirmomis ligos dienomis.

Liga prasideda ūmiai, aukšta temperatūra (39–40 °C). Ligoniai skundžiasi galvos, krūtinės, raumenų ir pilvo skausmais, kartais vemia, gali atsirasti traukuliai, sloga, varginantis kosulys. Akių junginės parausta, paburksta, traiškanoja, akys bijo šviesos, ašaroja. Kosulys kasdien stiprėja, kartais ligonis užkimsta, būna laringotracheobronchito (krupo) požymiai. Dažniausiai ligą galima diagnozuoti jau 3–4 dieną atsiradus bėrimams (Filatovo-Kopliko dėmelėms), kuris būna 80–90 proc. ligonių. Tymų susirgimų diagnozė tvirtinama pagal klinikinius ir laboratorinius kriterijus.

Specifinių tymų gydymo priemonių nėra, taikomas simptominis gydymas. Tymų komplikacijos kyla arba dėl tiesioginio viruso poveikio, arba dėl bakterinės superinfekcijos. Tymai labai sumažina sergančiojo atsparumą bakterinėms infekcijoms, todėl dažniausia tymų komplikacija ir mirties nuo tymų priežastis yra pneumonija.

Tymų sukėlėjas priklauso *Paramyxovirus* šeimos *Morbillivirus* genčiai. Tai vieno antigeninio tipo RNR turintis virusas, mažai atsparus išorinėje aplinkoje. Tymų virusas itin lakus, todėl nesiėmus specialių priemonių, jis ypač uždarose patalpose greitai pasklinda, plinta oro srautais, pavyzdžiui, pastato ribose: koridoriais, laiptinėmis, ventiliacijos kanalais, instaliacijų šachtomis ir pan. Virusas labai jautrus karščiui, dezinfekcijos priemonėms, ultravioletinei radiacijai, todėl užsikrėsti lauke tikimybė labai maža. Tymų virusas patogeniškas tik žmogui.

Tymams imlūs yra ir vaikai, ir suaugusieji. Iki 90–95 proc. imlių, imuniteto neturinčių asmenų, kontaktavusių su sergančiuoju tymais, suserga. Vienas ligonis gali užkrėsti iki 18 asmenų. **Jeigu asmuo yra imlus tymams, užsikrėsti užtenka 15 min.** ir daugiau, jeigu

bendraujama artimai (veidas į veidą) arba būnama toje pačioje patalpoje. Tymais sergantis asmuo gali užkrėsti kitus 4–5 dienas iki bėrimo ir 4 dienas po bėrimo atsiradimo.

**Nacionalinio visuomenės sveikatos centro prie sveikatos apsaugos ministerijos
Kauno departamento Užkrečiamųjų ligų valdymo skyriaus vedėja Orina Ivanauskienė
pataria gyventojams:**

- Pajutus pirmuosius ligos požymius, ligos užkrečiamumo laikotarpiu (4–5 dienas iki bėrimo ir 4 dienas po bėrimo atsiradimo) dėvėti medicininę kaukę, kad kuo mažiau virusų patektų į aplinką.
- Laikytis kosulio etiketo ir nepamiršti rankų higienos reikalavimų.
- Užtikrinti tinkamą patalpų vėdinimą ir valymą.
- Vengti masinio žmonių susibūrimo uždaroje patalpoje, daugiau būti gryname ore.
- Sąlytį su sergančiu tymais turėjusiems asmenims, įsivertinus savo skiepėjimą ar sirgimo būklę, skiepėjimai atliekami valstybės biudžeto lėšomis, rekomenduojama kreiptis į savo šeimos gydytoją ir pasiskiepyti per 72 val. nuo sąlyčio. Nesuspėjus pasiskiepyti per nurodytą laikotarpį, būtina išlaukti visą inkubacinį laikotarpį (21 d.) ir pasiskiepyti, jeigu nesusergama.

Kontaktai žiniasklaidai
Kristina Mikalauskiene
Tel. 8 37 33 16 84; 867653401
El. p. kristina.mikalauskiene@nvsc.lt

Vidaus administravimo skyriaus vedėja

Sonata Kunickienė

Orina Ivanauskienė, tel. (8 37) 33 16 77, el. p. orina.ivanauskiene@nvsc.lt

